

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького інституту
соціальних технологій Університету
„Укробізна”

Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

„ 01 ” 09 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 1.4. Безпека життєдіяльності та цивільний захист з основами
домедичної і тактичної допомоги**

освітня програма _____ Фізична терапія, ерготерапія _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ магістр _____
(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 227 Терапія та реабілітація _____
(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ 227.01 Фізична терапія _____
(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Хмельницький інститут соціальних технологій _____
(назва навчально-виховного підрозділу)

Вид дисципліни: обов'язкова
Обсяг, кредитів: 90/3
Форма підсумкового контролю: залік

Хмельницький 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Безпека життєдіяльності та цивільний захист з основами домедичної і тактичної допомоги

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 22 Охорона здоров'я
спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

„28” серпня 2025 року – 33 с.

Розробники:

Кравчук Людмила Степанівна – завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій, к.пед.н., доцент

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

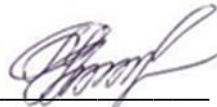
Викладачі:

Кравчук Людмила Степанівна – завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій, к.пед.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

(підпис)

Людмила КРАВЧУК
(прізвище та ініціали)

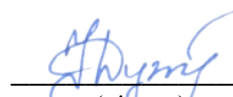
«28» серпня 2025 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Фізична терапія, ерготерапія» (2025 р.)

(назва освітньої програми)

«28» серпня 2025 року

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Ігор ДУБ
(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20_/20_	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

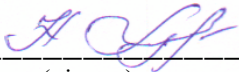
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28411>

(вказати адресу)

Робочу програму навчальної дисципліни перевірено

„01” вересня 2025 року

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Вид дисципліни обов'язкова (загальноуніверситетська, обов'язкова чи за вибором здобувача освіти)	
Загальний обсяг годин – 90	Спеціальність 227 Терапія та реабілітація	Цикл підготовки Загальної підготовки (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація 227.01 Фізична терапія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	–
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
		3-й	–
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		14 год.	–
Практичні, семінарські			
16 год.		–	
Лабораторні			
–		–	
Самостійна робота			
60 год.		–	
Індивідуальні завдання:			
–		–	
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 33%		Вид семестрового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення є формування системних знань і практичних навичок щодо організації безпечного середовища, забезпечення цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій різного характеру та надання професійної допомоги потерпілим. Курс спрямований на підготовку фахівця, здатного ідентифікувати потенційні загрози в професійній діяльності, керувати заходами захисту маломобільних груп пацієнтів під час евакуації та впроваджувати протоколи безпеки у закладах охорони здоров'я. Особлива увага приділяється оволодінню алгоритмами домедичної та тактичної допомоги, що дозволяє фахівцю ефективно діяти в екстремальних умовах, застосовувати методи зупинки критичних кровотеч і підтримки життєдіяльності згідно з сучасними міжнародними стандартами, а також забезпечувати психологічну стійкість та безпеку реабілітаційного процесу в умовах воєнного стану або техногенних викликів.

Завдання:

- засвоєння теоретичних знань про потенційні небезпеки природного, техногенного та соціально-політичного характеру, що можуть виникнути в сучасних умовах життєдіяльності;
- вивчення правових норм та організаційних основ цивільного захисту в Україні, а також обов'язків суб'єктів господарювання щодо гарантування безпеки персоналу та пацієнтів;
- опанування алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях, зокрема правил евакуації та використання засобів індивідуального і колективного захисту, з урахуванням специфіки роботи з маломобільними групами населення;
- вивчення принципів створення безпечних умов праці у відділеннях фізичної терапії та ерготерапії, запобігання професійним захворюванням і травматизму;
- оволодіння навичками домедичної допомоги при невідкладних станах (зупинка дихання, порушення кровообігу, шок) згідно з чинними протоколами;
- відпрацювання технік тактичної допомоги в умовах бойових дій або терористичних актів, включаючи використання турнікетів, перев'язувальних пакетів та здійснення сортування потерпілих;
- формування навичок надання першої психологічної допомоги особам у стані стресу, паніки або після перенесеної травматичної події;
- підготовка до організації заходів безпеки як керівника середньої або вищої ланки в реабілітаційних закладах, що передбачає здатність приймати швидкі та адекватні рішення в екстремальних ситуаціях.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- законодавчу базу у сфері цивільного захисту, охорони праці та надання домедичної допомоги;
- класифікацію надзвичайних ситуацій та алгоритми оповіщення і захисту населення в умовах мирного та воєнного стану;
- особливості евакуації пацієнтів із фізичними та ментальними обмеженнями з реабілітаційних закладів;
- міжнародні протоколи надання домедичної та тактичної допомоги (зокрема алгоритм MARCH);
- принципи ергономіки та безпеки реабілітаційного середовища для запобігання травматизму.

вміти:

- організовувати захист та евакуацію персоналу й пацієнтів у разі виникнення загрози або НС;
- надавати домедичну допомогу при критичних кровотечах, порушенні прохідності дихальних шляхів та зупинці серця;
- застосовувати засоби тактичної медицини (турнікети, тиснучі пов'язки, оклюзійні наліпки) у зонах ризику;
- проводити медичне сортування постраждалих при масових ураженнях;
- використовувати техніки психологічної підтримки для стабілізації емоційного стану потерпілих;
- розробляти заходи з мінімізації ризиків під час виконання професійних обов'язків фізичного терапевта/ерготерапевта.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

СК 12. Здатність надавати першу домедичну допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ
ДИСЦИПЛІНА**

РН 02. Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність з інформованої згоди пацієнта/клієнта.

РН 22. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (базове розуміння небезпек і ризиків)

Тема 1. Теоретичні засади безпека життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка.

Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Предмет і завдання дисципліни, правові основи дисципліни. Основні поняття, визначення та терміни курсу. Класифікація небезпек. Означення і вимірювання ризику. Оцінка ризиків в повсякденній та професійній діяльності прикордонників, таксономія небезпек. Класифікація небезпек за різними ознаками. Оцінка та класифікація ризику.

Тема 2. Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність.

Сумісність людини з технікою та середовищем. Методи, заходи та засоби забезпечення оптимальних умов життєдіяльності людини, колективу. Безпека життєдіяльності і споріднені науки та навчальні дисципліни. Цілісна система державного управління охороною життя людей на підприємствах та профілактика побутового травматизму. Прогнозування умов виникнення небезпечних ситуацій. Порядок використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Закон України «Про основи національного спротиву».

Тема 3. Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту.

Надзвичайні ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій, загальна характеристика та причини їх виникнення. Психологічна реакція людини на екстремальні умови та її вплив на безпеку життєдіяльності. Розрахунок параметрів захисту від впливу радіоактивного випромінювання. Розрахунок рівня необхідного захисту від α , β випромінювання. Розрахунок зниження впливу γ випромінювання до ГДД. Визначення параметрів інфрачервоного випромінювання при роботі з тепловізійними комплексами та приладами дослідження паспортних документів. Застосування інфрачервоного випромінювання та його вплив на організм людини. Оцінка ефективності захисту від інфрачервоного випромінювання.

Змістовний модуль 2.

Організація безпеки в надзвичайних ситуаціях (державна система і практичні дії)

Тема 4. Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання.

Основи фізіології праці та пожежної профілактики на об'єктах. Гігієна праці, її значення. Охорона праці та безпека. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Вплив параметрів мікроклімату на організм людини. Дія електричного струму на організм людини. Чинники, що впливають на результати ураження електричним струмом. Визначення параметрів мікроклімату службових приміщень та оцінка їх відповідності нормативним значенням. Ознайомлення з обладнанням та правилами безпеки в НВМ. Визначення якості повітря та оцінка відповідності повітря вимогам міждержавних стандартів. Оцінка ефективності системи вентиляції.

Тема 5. Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки.

Дослідження та оцінка параметрів природнього освітлення в робочих приміщеннях. Види освітлення та його характеристики. Розрахунок природнього освітлення в робочих приміщеннях підрозділів закладів охорони здоров'я. Вплив шуму на здоров'я людей в технічних зонах та при стрільбі. Вплив шуму на організм людини. Розрахунок необхідного зниження шуму. Оцінка небезпек при експлуатації електрообладнання в технічно-побутових приміщеннях підрозділів закладу охорони здоров'я. Пожежо-вибухо-небезпека об'єкта. Вогнегасні речовини і засоби гасіння пожеж.

Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання.

Організація безпеки персоналу при виконанні професійних обов'язків. Розрахунок параметрів безпечної експлуатації електроприладів. Пожежонебезпека при перевантаженні електромережі. Безпека експлуатації герметичних систем, що працюють під тиском. Безпека експлуатації балонів.

Змістовний модуль 3.

Домедична та тактична медицина (практичні навички порятунку життя)

Тема 7. Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч.

Теоретичні аспекти надання долікарської допомоги. Загальні правила та принципи надання долікарської допомоги. Ознаки біологічної смерті. Реанімаційні заходи. Перша допомога при травмах і нещасних випадках. Методи і техніка порятунку, переміщення і перевезення потерпілого. Антисептика. Первинна обробка рани. Інфекційні захворювання, отруєння.

Надання долікарської допомоги потерпілому у повсякденній та професійній діяльності прикордонників. Способи проведення реанімаційних заходів. Послідовність проведення реанімаційних заходів. Реанімаційні заходи при порушенні прохідності дихальних шляхів. Дії при переломах, вивихах, кровотечах та травмах м'яких тканин. Накладання найпростіших пов'язок, джгутів.

Тема 8. Основи тактичної медицини. Принципи Tactical Combat Casualty Care (TCCC), алгоритм MARCH, допомога в умовах небезпеки.

План первинного огляду пораненого та невідкладних медичних заходів. Порядок вторинного (повного) огляду пораненого. Заповнення картки пораненого. Алгоритми оцінювання стану пораненого. Додаткові алгоритми оцінювання стану пораненого на шляхах евакуації. Концепція TCCC (Tactical Combat Casualty Care). Алгоритм MARCH. Принципи розподілу поранених при евакуації в умовах тактичної медичної обстановки. Техніки переміщення поранених в бойових умовах. Оснащення для переміщення поранених. Алгоритми укладання та транспортування пораненого на ношах. Засоби та способи евакуації поранених з військової техніки.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: Методи обстеження та контролю в фізичній терапії, Профілактика захворювань, ускладнень та функціональних порушень, Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи), Фізична терапія при травмі та політравмі, захворюваннях опорно-рухового апарату, Організація мультидисциплінарної командної роботи та правові й етичні аспекти професійної діяльності.

Міжпредметні зв'язки: Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях, Документування процесу надання реабілітаційної допомоги.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.		
		у тому числі							у тому числі							
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Модуль 1																
Змістовий модуль 1.																
Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (базове розуміння небезпек і ризиків)																
Тема 1. Теоретичні засади безпеки життєдіяльності.	10	2	–	2	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–	–	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни
«Безпека життєдіяльності та цивільний захист з основами домедичної і тактичної допомоги»

Разом: 90 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 90 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (базове розуміння небезпек і ризиків)			Організація безпеки в надзвичайних ситуаціях (державна система і практичні дії)			Домедична та тактична медицина (практичні навички порятунку життя)	
Кількість балів за модуль	33 бали			33 бали			19 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Теоретичні засади безпека життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка	Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність	Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту	Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання	Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки	Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання	Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч	Основи тактичної медицини. Принципи Tactical Combat Casualty Care (TCCC), алгоритм MARCH, допомога в умовах небезпеки
Теми практичних занять	Теоретичні засади безпека життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка	Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність	Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту	Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання	Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки	Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання	Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч	—
Бали	7 балів	7 балів	7 балів	7 балів	7 балів	7 балів	7 балів	—
Самостійна робота	5 балів			5 балів			5 балів	
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 7 балів			Модульний контроль 2 7 балів			Модульний контроль 3 7 балів	
ІНДЗ	15 балів							
у т.ч. додаткові курси за тематикою дисципліни (неформальна освіта)	10 балів							
Підсумковий контроль	Диференційований залік							

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади безпека життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка	2
2	Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність	2
3	Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту	2
4	Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання	2
5	Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки	2
6	Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання	2
7	Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч	2
Разом		14

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота

(навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної

дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);
- конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно (2 бали);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (2 бали);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (2 бали);
- повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (2 бали);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (2 бали);
- проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики дисципліни (3 бали);
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – 3 бали.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Сумісність людини з технікою та середовищем.
2. Методи, заходи та засоби забезпечення оптимальних умов життєдіяльності людини, колективу.
3. Безпека життєдіяльності і споріднені науки та навчальні дисципліни.
4. Цілісна система державного управління охороною життя людей на підприємствах та профілактика побутового травматизму.
5. Прогнозування умов виникнення небезпечних ситуацій.
6. Порядок використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом ДПСУ.
7. Закон України «Про основи національного спротиву».

Додаткові курси в рамках ІНДЗ

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

<https://ed-era.com/courses/>

<https://www.enableme.com.ua/ua/article/najkrasi-bezkostovni-onlajn-kursi-dla-ukrainciv-11573>

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження Складання плану реферату	3 бали
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 бали
3.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 балів
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	3 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 15-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
15	відмінно	5	A	відмінно
12 – 14	добре	4	BC	добре
10 – 11	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 9	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (базове розуміння небезпек і ризиків)		
1	Теоретичні засади безпеки життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка.	6
2	Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність.	6
3	Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту.	6
Модульний контроль		2
Змістовий модуль 2.		
Організація безпеки в надзвичайних ситуаціях (державна система і практичні дії)		
4	Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання.	6
5	Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки.	6
6	Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання.	6
Модульний контроль		2
Змістовий модуль 3.		
Домедична та тактична медицина (практичні навички порятунку життя)		
7	Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч.	6
8	Основи тактичної медицини. Принципи Tactical Combat Casualty Care (TCCC), алгоритм MARCH, допомога в умовах небезпеки.	6
Модульний контроль		2
ІДНЗ		4
Разом		60

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (базове розуміння небезпек і ризиків)			
Тема 1. Теоретичні засади безпеки життєдіяльності. Поняття безпеки, класифікація небезпек, ризик і його оцінка (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	I- II

Тема 2. Людина в системі «людина – середовище». Вплив факторів середовища на здоров'я та працездатність (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		III- IV
Тема 3. Небезпеки природного, техногенного та соціального характеру. Характеристика загроз і принципи захисту (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		V
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	7	VI
<i>Всього: 20 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Організація безпеки в надзвичайних ситуаціях (державна система і практичні дії)			
Тема 4. Єдина державна система цивільного захисту. Нормативно-правові основи, структура, завдання (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		VII- VIII
Тема 5. Дії населення у надзвичайних ситуаціях. Оповіщення, евакуація, укриття, алгоритми поведінки (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	IX
Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди, індивідуальні засоби, правила використання (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		X
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	7	XI
<i>Всього: 20 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 3.			
Домедична та тактична медицина (практичні навички порятунку життя)			
Тема 7. Основи домедичної допомоги. Оцінка стану постраждалого, серцево-легенева реанімація, зупинка кровотеч (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XII
Тема 8. Основи тактичної медицини. Принципи Tactical Combat Casualty Care (TCCC), алгоритм MARCH, допомога в умовах небезпеки (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	7	XIV
<i>Всього: 14 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 4 год.	Реферат	15	XV
<i>Разом: 60 год.</i>	<i>Разом: 51 бал</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей здобувачів освіти та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення здобувачів освіти, коли при читанні лекції перед здобувачами освіти формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції здобувачам освіти може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають здобувачам освіти у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- метод симуляційного тренінгу та відпрацювання практичних навичок: є основним методом, що полягає у покроковому виконанні маніпуляцій (накладання турнікетів, проведення серцево-легеневої реанімації, використання засобів індивідуального захисту) на манекенах, тренажерах або в парах. Велика увага приділяється автоматизму дій згідно з протоколами MARCH та TCCC;

- метод ситуаційного моделювання (кейс-метод) – організовується у формі відтворення сценаріїв надзвичайних ситуацій, де здобувачі освіти мають самостійно оцінити небезпеку, провести медичне сортування постраждалих та організувати їх евакуацію, враховуючи особливості пацієнтів реабілітаційних профілів;

- семінарське заняття-дискусія проводиться у формі доповідей та обговорень актуальних питань цивільного захисту. Увага здобувачів освіти зосереджена на аналізі сучасного досвіду подолання наслідків воєнних дій, новітніх розробок у сфері тактичної медицини та засобів захисту;

- репродуктивний метод застосовується під час підсумкових занять за змістовими модулями для перевірки рівня засвоєння теоретичної бази та

алгоритмів дій через використання тестового контролю в інформаційно-комп'ютерному центрі (ІКЦ) або на навчальній платформі Moodle;

- метод зворотного зв'язку (дебрифінг) обов'язковий етап після кожного практичного відпрацювання сценарію, де проводиться детальний розбір помилок та аналіз ефективності прийнятих рішень у змодельованій критичній ситуації.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни «**Безпека життєдіяльності та цивільний захист з основами домедичної і тактичної допомоги**» застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає здобувачів освіти до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід здобувачів освіти – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду здобувачів освіти – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліди).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти здобувачу освіти, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

–Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

–Методика викладання навчальної дисципліни – вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна «**Безпека життєдіяльності та цивільний захист з основами домедичної і тактичної допомоги**» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>

64 – 74	задовільно	3	не зараховано	D	задовільно
60 – 63	задовільно	3		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2		FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові							
1.1. Робота на практичному занятті	7	3	21	3	21	1	7
1.2. Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
1.3. Виконання модульної роботи	7	1	7	1	7	1	7
Разом			33		33		19
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 85							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором здобувача освіти не більше 15 балів)							
2.1. Конспект із теми (модуля) за заданим планом							2
2.2. Конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно							2
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки							2
2.4. Повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (без рекомендації викладача)							2
2.5. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе							2
2.6. Проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики дисципліни							3
2.7. Дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу)							3
Разом							15
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 15							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100							

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності: основні поняття, аксіома про потенційну небезпеку.

2. Класифікація надзвичайних ситуацій (НС) за характером походження та рівнями поширення.
3. Правові та організаційні основи цивільного захисту в Україні. Кодекс цивільного захисту.
4. Структура та завдання єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС ЦЗ).
5. Обов'язки та права громадян у сфері цивільного захисту. Особливості професійної відповідальності магістра з реабілітації.
6. Організація захисту пацієнтів та персоналу в реабілітаційних закладах під час надзвичайних ситуацій.
7. Способи оповіщення населення про загрозу НС. Порядок дій при сигналі «Увага всім!».
8. Засоби колективного захисту: класифікація та вимоги до укриттів для маломобільних груп населення.
9. Засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри: види та правила використання.
10. Організація та проведення евакуаційних заходів у закладах охорони здоров'я.
11. Радіаційна небезпека та заходи захисту. Режими радіаційного захисту.
12. Хімічна небезпека. Характеристика сильнодіючих отруйних речовин та правила поведінки в осередку хімічного ураження.
13. Пожежна безпека в медичних та реабілітаційних центрах: вимоги та порядок дій при виникненні пожежі.
14. Основи домедичної допомоги: законодавче регулювання та етичні аспекти (Закон про «Доброго самаритянина»).
15. Алгоритм первинного огляду постраждалого при надзвичайних ситуаціях (ABCDE/MARCH).
16. Методи зупинки критичних кровотеч: види турнікетів, правила їх накладання та типові помилки.
17. Тампонування ран та використання тиснучих пов'язок (ізраїльський бандаж тощо).
18. Забезпечення прохідності дихальних шляхів: прийоми Сафара, використання назофарингеальних повітроводів.
19. Домедична допомога при пневмотораксі: розпізнавання видів та використання оклюзійних наліпок.
20. Серцево-легенева реанімація (СЛР): сучасний протокол та використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора (АЗД).
21. Домедична допомога при травматичному шоку: ознаки, стадії та протишокові заходи.
22. Особливості надання допомоги при термічних та хімічних опіках.
23. Домедична допомога при переломах: принципи транспортної іммобілізації.
24. Тактична медицина: концепція допомоги за зонами (під вогнем, у тактичному тилу, під час евакуації).

25. Складові та призначення індивідуальної аптечки (ІФАК).

26. Медичне сортування постраждалих при масових ураженнях: система START та кольорові коди.

27. Особливості надання допомоги постраждалим із вибуховими та мінно-вибуховими травмами.

28. Психологічна допомога потерпілим у гострому стресовому стані. Техніки стабілізації.

29. Безпека праці у сфері фізичної терапії: профілактика професійних захворювань та травматизму.

30. Порядок документування надання домедичної та тактичної допомоги: заповнення картки постраждалого.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти на заліку

Поточне тестування та самостійна робота											СР	ІНДЗ	Сума	Залік
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	МК 1	T4	T5	T6	МК 2	T7	T8	МК 2				
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	15	15	не більше 100	

T1, T2, ... T8 – теми змістових модулів.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи здобувачів освіти.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Тести до модульного контролю.
8. Питання до заліку.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю

1. Місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі реабілітації : презентація. URL : https://ppt-online.org/219915?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 27.08.2025)

2. Застосування МКФ у роботі мультидисциплінарної реабілітаційної команди. URL : <https://www.youtube.com/live/OByN5rUS5UQ> (дата звернення 27.08.2025)

3. Індивідуальний реабілітаційний план. URL https://medplatforma.com.ua/article/17424-individualniy-reabilitatsiyniy-plan?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 27.08.2025)

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із порушеннями слуху та опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із порушеннями зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій

(термінологічний словник)

Алгоритм MARCH — сучасний міжнародний стандарт послідовності надання допомоги пораненому (Massive hemorrhage — Кровотеча, Airway — Дихальні шляхи, Respiration — Дихання, Circulation — Циркуляція, Head/Hypothermia — Голова/Гіпотермія).

Безпека життєдіяльності — це наука, що вивчає небезпеки навколишнього середовища, методи захисту від них та умови сталого існування людини.

Вибухова травма — складне багатofакторне ушкодження організму, що виникає внаслідок прямої або опосередкованої дії енергії вибуху.

Гіпотермія — стан організму, при якому температура тіла падає нижче норми, що є критично небезпечним для поранених через порушення згортання крові.

Десмургія — розділ медицини, що вивчає види пов'язок, техніку їх накладання та використання перев'язувальних матеріалів.

Домедична допомога — невідкладні дії, спрямовані на врятування життя людини, які надаються особами, що не мають медичної освіти, але володіють відповідними навичками.

Евакуація — організоване виведення чи вивезення людей з території, де виникла загроза їхньому життю або здоров'ю.

Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) — спорядження, призначене для захисту органів дихання, зору та шкіри від шкідливих хімічних, біологічних або радіоактивних речовин.

Зона «під вогнем» (Care Under Fire) — етап надання тактичної допомоги безпосередньо в місці обстрілу або в умовах прямої загрози.

Імобілізація — забезпечення нерухомості ушкодженої частини тіла (кінцівки, хребта) для запобігання додатковим травмам під час транспортування.

Критична кровотеча — масивна втрата крові, що за короткий час (від 2 до 5 хвилин) може призвести до смерті постраждалого.

Медичне сортування (Тріаж) — розподіл постраждалих на групи за пріоритетністю надання допомоги та черговістю евакуації залежно від тяжкості ушкоджень.

Надзвичайна ситуація (НС) — обстановка на окремій території, що характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності через аварію, катастрофу, стихійне лихо або воєнні дії.

Назофарингеальний повітровод — гнучка трубка, що вводиться через ніс для забезпечення прохідності дихальних шляхів у постраждалих із загрозою їх перекриття.

Оклюзійна наліпка — спеціальний засіб із клейким шаром для герметизації проникаючих поранень грудної клітки при пневмотораксі.

Пневмоторакс — накопичення повітря в плевральній порожнині, що призводить до спадання легені та порушення функції дихання.

Серцево-легенева реанімація (СЛР) — комплекс заходів (непрямий масаж серця та штучне дихання), спрямованих на відновлення життєдіяльності організму при клінічній смерті.

Тактична медицина — система надання допомоги на догоспітальному етапі в умовах бойових дій або надзвичайних ситуацій із застосуванням спеціального спорядження.

Турнікет — спеціалізований засіб для швидкої зупинки критичної кровотечі з кінцівок шляхом колового стискання.

Цивільний захист — система заходів, спрямованих на захист населення, територій та майна від наслідків надзвичайних ситуацій.

8.3 Рекомендована література

Основна:

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник / О. П. Депутат, І. В. Кочмар, П. С. Муха та ін. ; за ред. О. П. Депутата. 3-тє вид., переробл. і доповн. Львів: Новий Світ-2000, 2021. 364 с.

2. Охорона праці в медичній галузі : підручник / О. П. Яворовський, М. І. Веремей, В. І. Зенкіна та ін. ; за ред. О. П. Яворовського. 2-ге вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 424 с.

3. Цивільний захист : навчальний посібник / О. Б. Зачко, О. О. Карабин, Г. В. Виноградова. Львів : ЛДУБЖД, 2020. 212 с.

4. Основи домедичної допомоги : навчальний посібник / Г. Г. Роцін, В. О. Крилюк, П. Б. Волянський та ін. Київ : ПРІНТ-СЕРВІС, 2022. 248 с.

5. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції) : навчальний посібник / В. О. Крилюк, В. В. Кузмінський, Н. І. Ісаєва та ін. Київ : Медкнига, 2020. 124 с.

6. Тактична медицина для сил безпеки та оборони : навчальний посібник / В. К. Коняхін, С. В. Коновалов, М. С. Таран та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 240 с.

7. Перша допомога в екстремальних ситуаціях : практичний посібник / В. Г. Гур'єв, С. О. Гур'єв. Київ : Основа, 2021. 184 с.

Допоміжна:

1. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI : станом на 1 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : Наказ МОЗ України від 04.08.2021 № 1627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1094-21>.

3. Про затвердження порядку надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах в умовах воєнного стану : Наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0346-22>.

Перелік періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки видання
Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України	2021-2025
Реабілітація та паліативна допомога	2021-2025
Екстрена медицина: від науки до практики	2021-2025
Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація	2021-2025

8.4. Інформаційні ресурси

1. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : вебсайт. URL : <https://uu.edu.ua>

2. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : платформа інтернет-підтримки навчального процесу moodle. URL : <https://vo.uu.edu.ua/>

3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL : <http://dnpb.gov.ua/ua/>

4. Електронна бібліотека Національної Академії педагогічних наук України. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/suak/corp.exe?&I21DBN=SLIR&P21DBN=SLIR&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=RES0000202

5. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (парламентська). URL : <http://nlu.org.ua/>

6. Нормативна база освітнього процесу у ЗВО та передвищої освіти. URL : www.rada.gov.ua

7. Хмельницький інститут соціальних технологій Університету „Україна” : вебсайт. URL : <https://hist.km.ua>

8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)

1. Електронний навчальний курс «Упровадження мультидисциплінарного підходу до надання послуг уразливим групам на рівні первинної медичної допомоги» : електронний курс. URL : <https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=232>

8.6. Фахові періодичні видання України з дисципліни

1. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. URL : <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny>

2. Реабілітація та паліативна допомога. URL : <https://med-expert.com.ua/journals/ua/publishing-activity-uk/reabilitatsiya-i-palliativnaya-meditsina-publishing-activity-uk/>

3. Екстрена медицина: від науки до практики. URL : <https://www.facebook.com/SKORAYA/>

4. Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація. URL : <http://fire-journal.ck.ua/index.php/fire>

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Moodle	Система управління навчанням (LMS), організація дистанційного та змішаного навчання, контроль знань	Вільний корпоративний доступ (open source)
Zoom	Онлайн-лекції, семінари, відеоконференції	Безкоштовна версія з обмеженнями / ліцензія
Coursera / EdX	Доступ до масових відкритих онлайн-курсів (МООС)	Вільний доступ (частково платні сертифікати)
Google Scholar	Наукова база для пошуку літератури, статей, досліджень	Вільний доступ
Scopus / Web of Science	Міжнародні наукометричні бази даних для дослідницької роботи	За ліцензією (передплата ЗВО)
Canva / Adobe Express	Створення презентацій, інфографік, візуальних матеріалів	Canva – freemium, Adobe – ліцензія
MS Office / LibreOffice	Текстові документи, таблиці, презентації	MS Office – ліцензія, LibreOffice – вільний доступ

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Практичні заняття	Обладнання для домедичної допомоги та СЛР, засоби тактичної медицини (протокол MARCH), засоби цивільного захисту та евакуації, засоби пожежної безпеки	Лабораторія охорони праці та безпеки життєдіяльності
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	Платформа Moodle